

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

BİRLİK PENCERESİNDEN

DEMOKRASİ VE ESNAFLARIMIZ

Demokrasi için "insanlığın bulduğu en iyi yönetim sistemi" denilmektedir. Başka bir açıdan bakanlar ise "insanlığın bulduğu en az kötü yönetim sistemi" şeklinde bir ifadeyi tercih etmektedirler. Sadece bu iki ifade bile demokrasiye yönelik bakış açısı ve algı konusunda oldukça önemli farklılıklar bulunabildiğini ortaya koymaktadır. Bugün gelinen noktada demokrasinin genel olarak "tüm üye veya vatandaşların, organizasyon veya devlet politikasının şekillendirilmesinde eşit haklara sahip olduğu bir yönetim biçimi" şeklinde tanımlandığı görülmektedir. Bu tanımdan demokrasinin sadece ülke yönetimiyle sınırlı bir kavram olmadığı, başta en küçük örgütlü yapılanma olan aileden başlayarak çok çeşitli alanlardaki örgütlü sivil yapılar için önemli bir yönetim yöntemi olduğu anlaşılmaktadır. Günümüzde mikro boyuttan küresele sistem tartışmaları ve arayışlarının büyük ölçüde bittiği, tartışmaların daha çok hangi demokrasinin etkin olduğu üzerine yoğunlaştığı görülmektedir.

Diğer taraftan demokrasi ve cumhuriyet kavramlarının zaman zaman karıştırıldığı, birbiri yerine kullanılabildiği dikkati çekmektedir. Oysa cumhuriyet bir rejim, demokrasi ise cumhuriyetin uygulanış şekillerinden biridir. Bir cumhuriyetin gerçekten demokratik niteliklere sahip olabilmesi için "gönüllü birlikteliklerle bir arada bulunan o ülke halklarının tüm kesimlerinin, çoğulcu özgür iradeleri ile katılımcı olarak yönetim ve denetim süreçlerine doğrudan müdahil olduğu, demokrasiyi tüm sivil kurum, kuruluş ve kadroları ile var ettiği ve çok kimlikli, değişik inançlı ve çeşitli kültürlerin bir mozaik oluşturacak şekilde bir arada yaşamasına olanak veren bir devlet yapılanmasının gerçekleştirilmesi" gerektiği bilim insanları tarafından ifade edilmektedir.

Bu tanımlamadan demokrasinin işlevsel niteliklere sahip olabilmesi, şekli olmaktan öteye gidebilmesi için toplumun bireylerinin nitelikleri, tipolojisi ve kurumsal kültür açısından bazı eşik değerleri aşması gerektiği anlaşılmaktadır. Bir başka deyişle demokrasiye geçtik demekle demokrasi, demokratik demekle de demokrat olunamamaktadır. Gerek ülke yönetimindeki gerekse bireysel yaşantıdaki süreçlerin demokrasiyle gerçekten uyumlu olması gerekmektedir.

Bu bağlamda demokrasi yaşamın her boyutunda kullanılması gereken bir araç, bir yöntem olmalı; aile bireyleri, şirket yöneticileri, dernek üyeleri, parti yöneticileri, hükümet yetkilileri arasında her fikrin ifade edilebildiği, medeni ortamda tartışılabildiği ve alınacak kararın sorumluluklarının paylaşılabilirdiği bir iklim yaratılabilmelidir. Böylece demokrasi yaşamın her alanında

kullanılan, sadece seçim ve sandık ile sınırlı tutulmayan ve bireylerin ve toplumun özgür ve huzurlu yaşamasına imkan veren bir sistem olabilecektir.

İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği yönetiminin oluşum süreci incelendiğinde demokratik sürecin etkin olarak işlediği görülecektir. Üyelerin önce Oda, Odaların da Birlik yönetimini seçtiği süreç adeta bir demokrasi şölenidir. Her bir esnafımız kendilerini en iyi şekilde temsil edecek, sorunlarını ve çözümlerini en iyi bilen kişileri yönetici olarak seçmektedir.

Bununla birlikte bu demokratik sürecin üst düzleme daha etkin taşınması, yani ülkemizin en geniş kesimini oluşturan esnaf ve sanatkar camiasının bir bütün olarak hükümetten taleplerini demokratik yollardan daha güçlü olarak dile getirmesi gerekmektedir. Faaliyet alanlarımızı her geçen gün daraltan, hatta varlığımızı tehdit eder hale gelen AVM ve Hipermarketler konusunda gerekli adil bir yasal düzenlemenin yapılabilmesini sağlamak bu çerçevede öncelikli çalışma alanlarımızdan biri olmalıdır. Böylesine haklı bir talebi, uygun demokratik ve hukuki kanalları kullanarak ilgili Bakanlarımıza iletmek, gerekli ve güçlü lobi faaliyetlerini gerçekleştirmek Oda, Birlik ve Konfederasyonumuzun bir görevidir. Ancak bunun yanında her bir esnafımızın bulunduğu yörenin milletvekilleri ve yerel yöneticileri ile iyi bir diyalog zemini oluşturması, bu konudaki taleplerini her fırsatta dile getirmesi de demokratik süreçleri kullanmak ve sonuç almak açısından önem taşımaktadır.

Demokrasimiz; her birimizin her ilişki ve etkileşim ortamında yeterince demokrat davrandığı, demokratik yöntemleri etkin olarak kullandığı ölçüde içselleştirilmiş ve geliştirilmiş olacaktır. Zira, ihtiyacımız olan şey daha fazlası veya azı değil gelişmiş özgürlükçü demokrasidir.

ZEKERİYA MUTLU

BAŞKAN

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

ESNAF ve SANATKAR KÖŞESİ

Alkollü İçki Ürünlerinin Satım ve Sunumuna Getirilen Düzenlemeler

11 Haziran 2013 tarihli ve 28674 sayılı Resmi Gazete’de “Bazı Kanunlar İle 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” yayımlanmıştır. “Torba Kanun” olarak da anılan söz konusu mevzuat ile 4250 Sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu’nda önemli düzenlemeler yapılmış ve kamuoyunda büyük tartışmalara yol açan alkollü içki ürünlerinin satım ve sunumunda değişikliklere gidilmiştir. Esnaflarımızı ilgilendiren yeni ve önemli değişikliklere ilişkin açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

- Alkollü İçkilerin perakende satışına saat sınırlaması getirilmiş; **22.00 - 06.00 arası perakende içki satışı yasaklanmıştır.** Yani yeni kanun ile alkollü içkiler 22.00 ila 06.00 saatleri arasında perakende olarak satılamayacaktır. Bu yasak “perakende satış” ifadesi nedeniyle bar, gece kulübü, restoran gibi işletmeleri kapsamamakta, **bakkal, büfe, market ve perakende satış yapan diğer yerleri kapsamaktadır.** Bu uygulama yayım tarihinden 90 gün sonra yürürlüğe girecektir.
- Bir diğer önemli husus alkollü ürünlerin **perakende veya açık olarak satışının yapıldığı yerlerin eğitim kurumları ve ibadethanelere kapıdan kapıya 100 metre mesafe sınırdan olma zorunluluğu getirilmiş olmasıdır.** Alkollü ürünlerin **perakende veya açık olarak satışının yapıldığı yerler ile örgün eğitim kurumları ve dersaneler, öğrenci yurtları ve ibadethaneler arasında kapıdan kapıya en az 100 metre uzaklığın bulunması zorunlu olacaktır.** Bu mesafe şartı **turizm belgeli işletmeler için uygulanmayacaktır. Yasanın yayımı tarihinden önce ruhsat ve satış belgesi almış işletmeler, 100 metre şartından muaf tutulacaktır.** Bu durumdaki işletme sahiplerinin, **işletmelerini 1. Ve 2. derece kan hısımlarına devretmesi halinde de kazanılmış hakları korunacaktır.** Bu uygulama yayım tarihi itibarıyla **yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.**
- Yeni Kanun’un en önemli düzenlemelerinden biri** alkollü içkiler sunum izni verilen yerlerde açıkta satılabilecekken; **tesis sınırları dışında alkollü içki satışı yapılamayacak olmasıdır.** Bu kapsamda bir işyerinin içinde alkollü içki satışı yapılabilecektir. Ancak eğer, **işyerinin bahçesi gibi kapısının dışındaki alanı tesis sınırları dışındaysa, o alanda oturma ve hizmet**

imkanı olsa dahi içki satışı yapılamayacaktır. Örneğin; Kordon’da yemekli ve içkili hizmet veren bir işyerinin içinde içki içilebilir. Ancak söz konusu işletmenin kaldırım üzerindeki alanında yer alan masalar tesis sınırları dışında yer alıyorsa, bu masalarda içki içemez. Hatta işyerinin içinde içki içen bir kişi, hava almak veya sigara içmek için kapı önüne çıkmak istiyorsa, elinde içkisiyle kapı önüne çıkamaz. Bu uygulama yayım tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Alkollü içkiler işletme dışından görülecek şekilde perakende olarak satılamayacaktır. Alkollü içkilerin perakende olarak satıldığı işletmelerde, işletme dışından görülecek şekilde satışa arz edilemeyecektir. Yani **bakkal, büfe, market ve perakende satış yapan diğer yerlerde içki satışı yapılıyorsa, bu içkiler vitrinde teşhir edilemeyecektir ve dışarıdan görünecek şekilde satılamayacaktır.** Bu uygulama yayım tarihinden itibaren 90 gün sonra yürürlüğe girmiş olacaktır.

İçerisine alkollü içkilerin konulduğu ve üzerinde alkollü içkilerin marka, logo ve amblemi bulunan soğutucular **perakende alkollü içki satışının yapıldığı işyerlerinin dışına konamayacaktır.** Market, büfe ve bakkalların kullandıkları üzerlerinde alkollü içkilerin marka, amblem ve logosu bulunan mevcut soğutucuların **işyerlerinin kapalı bölümlerinde bulunması şartıyla** yasanın yürürlüğünden itibaren 3 yıl daha kullanılabilmesine de imkan tanınmıştır. 3 yıllık sürenin tamamlanmasının ardından, iş yerlerinin kapalı alanlarında dahi kullanılamayacaktır. Bununla birlikte perakende ve açık alkollü içki satışı yapılan **işyerlerinin tabelalarında da** her ne suretle olursa olsun **reklam ve tanıtım yapılamayacaktır.** Bu uygulama ise yayım tarihinden itibaren 1 yıl sonra yürürlüğe girmiş olacaktır.

18 yaşından küçük kişiler alkollü içkilerin üretiminde, pazarlamasında, satışında ve sunumunda **istihdam edilemeyecektir.** Ancak okul stajı gibi eğitim amaçlı çalışmalar bu hükmün dışında olacaktır. Halen çalışmakta olanlar ise, maddenin yayımı tarihinden itibaren bir yıl süreyle çalışmaya devam edebilecektir. İstihdam hususunda Yayımı tarihinden itibaren 1 yıl sonra yürürlüğe girmiş olacaktır.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

EKONOMİDE DURUM

Haziran ayında Türkiye'nin gündeminde ekonomi ikinci plana düşmüş görünmektedir. İstanbul Gezi Parkına ilişkin gelişmelerin farklı bir noktaya gelmesi ve ülkenin neredeyse tümünü etkilemesi çevre, özgürlükler, demokrasi gibi konuları ön plana çıkarmış, normal zamanda çok konuşulacak, tartışılacak olan ekonomik sarsıntılar gündemde sınırlı bir yer bulabilmiştir. Bu konudaki tartışmaların ve gelişmelerin yoğunluğu azalarak bir süre daha devam etmesi olası görünmektedir.

Haziran ayında yılın ilk çeyreğine ilişkin büyüme, istihdam rakamları yanında, Nisan ayına ilişkin dış ticaret, ödemeler bilançosu ve sanayi üretim endeksi verileri de açıklanmıştır. Buna göre yılın ilk çeyreğinde ekonomide büyüme hızı yüzde 3 olarak gerçekleşmiştir. Dış talebin ve özel kesimin (yatırım ve tüketim harcamalarının toplamı olarak) büyümeye katkısının olmadığı bu çeyrekte kamu tüketim ve yatırım harcamaları ön plana çıkmıştır. Bir başka deyişle kamu büyümenin motoru olmuştur.

Küresel ekonomide önemli değişimin beklenmiyor olması, iç talepte sıçrama yaratacak gelir ve kredi artışının öngörülüyor olması ikinci çeyrekte de benzer bir büyüme oranının görülmesi olasılığını artırmaktadır. Dolayısıyla 2013 yılında da düşük, 2023 hedeflerini gerçekleştirmeyi güçleştirecek bir büyüme hızı bizleri beklemektedir.

Nisan ayına ilişkin dış ticaret ve ödemeler bilançosu dengesindeki gelişmeler incelendiğinde ise hem dış ticaret açığı hem de cari açıkta belirgin bir artış dikkati çekmektedir. Bu gelişmede büyük miktarda sıcak para girişinin kurları az da olsa düşürmesi ve düşen faizlere bağlı olarak kısmen canlanan iç talebin etkisi olmuştur. Ayrıca yüksek oranda dış girdi bağımlısı olan sanayi sektöründe Nisan ayında üretimin yüzde 4,6 gibi son beş ayın en yüksek düzeyinde artması da bu açığı beslemiştir.

Bu arada Mayıs ayına ilişkin enflasyon verileri 3 Haziran tarihinde açıklanmıştır. Buna göre baz ve mevsim geçişi etkisiyle enflasyonda bir miktar artış gerçekleşmiştir. Ancak, geleneksel yaz ucuzluğunun devreye girmesiyle Haziran ayında tekrar düşüş trendi

görülmektedir. Bununla birlikte Taksim Gezi Parkı'nda başlayan ve ulusal sınırları aşarak uluslararası nitelik kazanmaya başlayan olayların devam etmesi halinde sıcak para kaçıışı olabilecek bu da kurları yükseltecektir. Buna bağlı olarak başta petrol fiyatları olmak üzere birçok ithal ürün fiyatında artış yaşanabilecek, bu da enflasyonun yükselmesine neden olabilecektir. Bu ihtimal göz ardı edilmemelidir.

Gelinen noktada Türkiye açısından faizlerin ve döviz kurlarının düzeyi oldukça kritik hale gelmiştir. Yılbaşındaki beklentimiz Nisan-Mayıs aylarında faizlerin dip yaptıktan sonra yükselişe geçeceği yönündeydi. Bu beklentimiz gerçekleşmiş olmakla birlikte yaşanan faiz artışının gerekçesi ekonomik değil, siyasi dinamikler olmuştur. Siyasi iklimin iyileşmesiyle faizlerde yeniden az da olsa bir gerileme yaşanabilecektir. Ancak, bunun için başta Hükümetimiz olmak üzere farklı toplum kesimlerinin daha dikkatli ve sağduyulu davranması gerekmektedir. Aksi halde sadece ekonomik değil, toplumsal olaylar boyutuyla da ciddi sorunlar yaşanması söz konusu olabilecektir.

Esnaf ve sanatkarlarımıza önerilerimiz ise önemli yatırım ve üretim kararlarını toplumsal olaylar yatışınca, ekonominin rotası yeniden netleşinceye kadar ertelemeleri yönünde olacaktır. Zira bu süreçte ekonominin sıkça türbülansa girmesi söz konusu olabilecektir.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

SAYILARLA EKONOMİ

	2012								2013				
GÖSTERGE	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK	SUBAT	MART	NİSAN	MAYIS
İMALAT SAN. KKO (%)	74,7	74,6	74,8	74,3	74,0	74,9	74,0	73,6	72,4	72,2	72,7	73,6	74,8
OTOMOBİL SATIŞI(Toplam-adet)	50.460	50.849	44.531	41.236	49.360	43.440	52.297	80.926	25.835	36.814	51.785	56.999	62.383
OTOMOBİL İHRACATI(Toplam-adet)	37.223	36.086	27.219	16.345	35.183	37.293	39.447	35.925	27.961	40.919	41.864	40.090	44.747
TOPLAM İSTİHDAM (Bin kişi)	25.282	25.577	25.498	25.367	25.472	25.509	25.291	24.766	24.433	24.546			
İŞSİZ SAYISI(Bin kişi)	2.272	2.226	2.323	2.445	2.539	2.541	2.630	2.790	2.890	2.884			
İŞSİZLİK ORANI (%)	8,2	8,0	8,4	8,8	9,1	9,1	9,4	10,1	10,6	10,1			
TOPLAM MEVDUAT(Milyon TL)	601.053	610.313	619.119	617.291	627.481	633.753	636.103	657.646	660.230	657.801	666.834	679.982	
TL MEVDUAT FAİZİ (3 Aylık)	10,6	10,9	10,5	9,8	9,2	8,7	8,4	8,1	7,9	7,5	7,1		
TL MEVDUAT FAİZİ (6 Aylık)	10,7	10,9	10,7	10,4	9,6	9,2	8,8	8,5	8,3	8	7,7		
TL MEVDUAT FAİZİ (12 Aylık)	10,6	10,5	10,5	10,4	10,1	9,9	9,5	8,8	8,3	8,1	7,9		
TOPLAM KREDİLER(Milyon TL)	733.050	748.112	744.833	762.280	768.407	771.808	788.481	805.684	807.200	820.703	847.051	859.032	
MALİ KREDİLER KREDİLER(Milyon TL)	14.859	16.553	15.068	16.265	16.677	15.413	16.149	18.236	16.999	16.363	17.914	16.142	
TİCARİ KREDİLER KREDİLER(Milyon TL)	445.477	452.009	447.358	457.772	458.993	459.793	470.505	481.277	480.402	489.400	506.071	513.997	
TÜKETİCİ KREDİLERİ (Milyon TL)	235.607	242.226	243.501	248.209	252.089	255.118	259.539	264.469	196.545	200.384	206.464	210.592	
KONUT(Milyon TL)	77.102	78.405	79.081	79.807	81.042	82.439	84.103	85.959	84.419	89.346	92.118	94.017	
TAŞIT (Milyon TL)	7.379	7.531	7.576	7.636	7.677	7.722	7.783	8.007	7.961	7.903	7.957	8.022	
DİĞER (Milyon TL)	91.206	93.134	93.563	95.115	96.091	96.853	98.212	100.068	101.165	103.135	106.389	108.553	
KREDİ KARTI (Milyon TL)	59.920	63.156	63.281	65.651	67.279	68.104	69.441	70.435	70.359	71.650	72.973	73.924	
KREDİ FAİZİ (Taşıt %)	12,4	13,1	13,7	12,9	12,6	12,6	11,5	10,7	11,1	10,7	10,4	10,1	9,7
KREDİ FAİZİ (Konut %)	12,7	12,5	12,2	12,0	11,7	11,1	10,4	9,9	9,7	9,6	9,1	9	8,5
KREDİ FAİZİ (Ticari %)	14,2	14,5	15,4	15,4	13,3	13,0	11,7	10,9	11,5	11,7	10,1	8,8	9
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam-Milyon TL)	12.023	12.019	11.878	11.880	11.846	11.851	11.915	12.180	12.273	12.413	12.441	12.594	
TL CİNSİNDEN(Milyon TL)	9.612	9.623	9.501	9.458	9.440	9.441	9.448	9.576	9.619	9.706	9.828	9.954	
DÖVİZ CİNSİNDEN(Milyon TL)	2.412	2.396	2.377	2.421	2.406	2.410	2.467	2.604	2.655	2.706	2.613	2.640	
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam içindeki payı-%)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	
BANKACILIK SEKTÖRÜ TAKİPTEKİ ALACAK(Milyon TL)	20.287	20.128	20.765	21.547	22.952	23.366	23.760	23.408	24.234	24.838	25.566		
Kredi Kartları	3.873	3.687	3.827	3.978	4.103	4.121	4.248	3.988	4.184	4.329	4.487		
Ferdi Kredi Konut	620	641	642	657	673	679	682	702	717	712	692		
Ferdi Kredi Otomobil	261	264	267	271	276	263	266	254	263	266	261		
Ferdi Kredi Diğer	2.741	2.747	2.851	2.979	3.112	3.178	3.252	3.274	3.421	3.503	3.543		
Toptan Ticaret ve Komisyonculuk	1.329	1.338	1.424	1.545	1.621	1.635	1.834	1.705	1.749	1.855	1.931		
Tekstil ve Tekstil Ürünleri San.	1.496	1.476	1.505	1.519	1.518	1.533	1.520	1.465	1.516	1.530	1.508		
İnşaat	1.571	1.557	1.607	1.689	1.665	1.833	1.826	1.881	1.969	1.960	2.671		
Gıda Meşrubat ve Tütün San.	769	760	793	805	831	845	836	822	851	882	909		
Diğer	7.628	7.658	7.848	8.104	9.154	9.279	9.297	9.316	9.565	9.799	9.564		
PROTESTO EDİLEN SENET SAYISI (Bin adet)	86,8	86,0	88,4	98,6	96,2	91,4	116,8	95,8	98,4	82,8	84	85,1	
PROTESTO EDİLEN SENET TUTARI (Milyon TL)	510,6	583,3	571,4	615,8	690,6	721,8	769,2	681,3	729,0	534,1	543	568,1	
KARŞILIKSIZ ÇEK ADETİ(Bin adet)	174,8	127,0	123,3	103,6	125,9	114,4	127,0	100,2	62,0	53,6	34,9	73,1	
KURULAN ŞİRKET SAYISI	3.250	3.083	2.581	2.393	2.680	3.065	3.416	3.139	4.238	4.310	4.538	4.576	
KAPANAN ŞİRKET SAYISI	1.123	1.311	1.505	1.033	932	1.176	1.282	2.406	3.113	1.186	1.123	1.093	
TÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	8,28	8,87	9,07	8,88	9,19	7,80	6,37	6,16	7,31	7,03	7,29	6,13	6,51
ÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	8,06	6,44	6,13	4,56	4,03	2,57	3,60	2,45	1,88	1,84	2,30	1,7	2,17
İHRACAT (Yıllık-Milyon \$)	141.737	143.619	144.590	146.177	148.383	149.671	152.352	152.489	153.639	154.326	167.470	179.990	
İTHALAT(Yıllık-Milyon \$)	239.669	238.502	238.276	237.425	236.145	235.013	237.312	236.545	237.877	239.484	298.241	379.822	
ORTALAMA DOLAR KURU	1,801	1,820	1,809	1,790	1,800	1,798	1,790	1,783	1,768	1,773	1,809	1,798	1,824
ORTALAMA EURO KURU	2,311	2,280	2,228	2,217	2,311	2,334	2,296	2,339	2,347	2,373	2,347	2,338	2,369
EURO/DOLAR PARİTESİ	1,283	1,253	1,231	1,238	1,284	1,298	1,283	1,311	1,327	1,338	1,297	1,3	1,298